

Az MKBT Felügyelő Bizottságának jelentése (2020)

Az MKBT Felügyelő Bizottságának a tevékenysége - a Társulat Alapszabálya szerint - kettős, egyrészt a Társulat Alapszabály szerinti működését, másrészt a vagyonkezelését és gazdálkodását ellenőrzi. A Felügyelő Bizottság a gazdasági évre vonatkozóan tesz éves jelentést, de **ebben az évben - a tisztújítás miatt - a Társulat 4 éves tevékenységét is röviden értékeli, az elmúlt év tevékenységét is ebbe építi bele.**

1. A Társulat általános helyzete

A Társulat, mint speciális közfeladatokat, köztük szakmai érdekképviselőt is ellátó szervezetként az utóbbi években **nincs könnyű helyzetben.** A **taglétszám hektikusan alakul, de nem stabil.** A Taglétszám alakulása:

2016	367	10 fő növekedés
2017	417	51 fő növekedés
2018	385 ¹	32 fő fogyás
2019	334 ²	51 fő fogyás
2020 (szeptember)	306 ³	28 fő fogyás (szeptemberig)

A változásokat számos tényező befolyásolta (pl. a 30 éves tagság ingyenességének eltörlése, a gyermek tag intézményének a bevezetése), **az adatok és a kedvezőtlen tendencia okainak elemzése a következő Elnökség egyik meghatározó feladata kell, hogy legyen.**

A **Társulat elfogadottsága** (társadalmi, illetve közigazgatási) **jónak mondható,** amely egyrészt köszönhető a népszerűsítő rendezvényeknek, azokon való részvételnek, másrészt a közigazgatási egyeztetésekbe való bekapcsolásnak is.

Gazdálkodási helyzetre a későbbiekben térünk ki.

2. A Társulat szervezeti helyzete

A Társulat szervezeti helyzete (alapszabályok megléte, testületek működése) kielégítő, de komoly javításra szorul.

Az elmúlt négy évben **két alkalommal történt Alapszabály módosítás,** 2016-ban átfogó, 2017-ben kis mértékű (a gyermek tagság bevezetése), ami azt mutatja, hogy az Alapszabály stabil, és a működés kereteit megfelelően tudja biztosítani.

Sajnálatos módon a **Társulat Szervezeti és Működési Szabályzatának a megalkotására az elmúlt négy évben sem került sor, amit a Felügyelő Bizottság súlyosan aggályosnak tart.**

---

¹ Gyermek tagokkal együtt

² Gyermek tagokkal együtt

³ Gyermek tagokkal együtt

Az Elnökség működése folyamatosnak mondható, 21 alkalommal került sor testületi ülésre. Ez megfelel az Alapszabály követelményeinek (2020. évben a pandémiás helyzetet is figyelembe kell venni). Az elnökségi tagok részvételi aránya nagy szórást mutatott, ha nem is kiemelkedő, de elfogadható, jó szinten (a legalacsonyabb részvételi arány a 4 év vonatkozásában: 18 %-os, de a többi tag esetében 60-100 % közötti). Kiemelendő, hogy a főtitkár, illetve az elnök részvétele az üléseken teljes körű, illetve majdnem teljes volt, ami a felelős hozzáállásukat igazolja. Az Elnökségben 2018-ban két fős személycserére került sor (lemondások miatt), amit sikeresnek lehet értékelni, hiszen a két új tag az Elnökség üléseinek aktív résztvevőjévé vált.

A 21 ülésen hozott határozatok száma megfelelő, de nem mindig tükröz túlzott hatékonyságot (igaz, több esetben a komoly szakmai polémia ellenére nem került sor érdemi határozathozatalra). Ez számos kérdésre visszavezethető, de lényeges szempontnak tartjuk, hogy az Elnökség üléseinek az írásos előterjesztésekkel történő előkészítése még nem éri el a kívánt szintet.

A határozatok egy része nem igényel különösebb intézkedést (pl. tagfelvétel), de az egyéb, érdemi döntések esetében a felelős, határidő kijelölése, illetve a nyomon követés nem volt minden esetben tökéletes.

Az Elnökség munkáját értékelve, összességében megállapítható, hogy a lehetőségekhez mérten megfelelő színvonalon látták el feladatukat, minden esetben a barlangász társadalom és a Társulat szakmai érdekeinek szem előtt tartásával. Az üléseken résztvevő tagok aktivitása, elkötelezettsége is vitán felüli volt, ennek köszönhető, hogy a Társulat alapvetően és összességében jól működhetett.

Ugyanakkor azt is meg kell állapítani, hogy **a jövő szempontjából nem fenntartható, hogy az Elnökség munkájában a jelenlegi aránytalanságok konzerválódjanak, elismerve a főtitkár munkáját, a Társulatnak nem egyszemélyi, hanem testületi vezetése van.** Ebben viszont a vezető testület minden tagjának szerepet kell vállalni, nem várható el, hogy szinte minden feladatot, előkészítő munkát egyetlen személy végezzen.

A Társulat **Felügyelő Bizottsága az elmúlt 4 év alatt komoly személyi változásokon ment át**, a korábbi FB elnök 2017-ben kilépett a Társulattól, de 2018-ban, illetve 2020-ban is egy-egy tag - abszolút méltányolható indokból - lemondott. A tisztségviselők pótlása megtörtént, a 2020-as lemondás esetében a testület pótagja vált az FB teljes jogú tagjává.

3. A Társulat gazdálkodása

A Társulat eredményességét, és gazdálkodását a következők figyelembe vételével kell értékelni:

- **Az el nem határolt, de következő években felhasználni célzott bevételek** (Faraday féle támogatás, NEA, Cholnoky, ..?), **az eredményesség és vagyoni helyzet minősítésében nem szabad figyelembe venni.**
- A „Verocs” Szakosztály pályázati pénzei is csak a bruttó eredményt növelik, de az eredményesség vizsgálatában nem játszanak jelentős szerepet.

- A közvetlen vizsgálat nem eredményes korrekciót, külön értékelést kell alkalmazni.
  - a. A társulat pénzügyi helyzete, stabilitása
    - i. **A Társulás összbevétele kb. 1.900 eFt csökkent.**
A ráfordítások. 3.870 eFt növekedést mutatnak.
Ez a fent említettek „torzító” hatása. Az el nem határolt, de köv. években felhasznált célzott bevételek a tárgyévben a saját tőkét növelik (torzítóan).
    - ii. **Ezért a tárgyévi (2020 évi) eredményben, -925 eFt veszteség van.**
Ha elvégezzük a szükséges korrekciókat, nyereségessé válik az eredmény.
Ha ennek forrását vizsgáljuk, akkor ez az Oktatási Szakosztály nyereségének (ami elkülönített eredmény), ill. az etikai kódex támogatási bevételéhez köthető. Ez így nem stabil eredmény.
  - b. A társulat vagyoni helyzete, stabilitása
    - i. **A Társulat csőd felé vezető útját sikerült megállítani.** Az előző évben a saját tőke a jegyzetnek a 10,5 %-a volt. Ez a tárgyévben kb. 26 %-ra emelkedett. A korrigált (Faraday maradvány!) saját tőke így meghaladta a 2018-ra tervezett 20 %-ot. Cél az 50 %.
    - ii. A 2020 év történései erősen befolyásolni fogják az eredeti terveket.

Összességében újra elmondható, hogy a társaság gazdálkodása jó irányba halad, de a pénzügyi eredményeken még jelentős javítani való van.

Feltétlen szükséges szabályozni (írásban) a belső pénzügyi elszámolásokat, kötelezettségeket (szakosztályok, megbízással munkák, ...), vagy mégis kellene az Szervezeti és Működési Szabályzat.

4. A Társulat 2019. évi szervezeti működésének értékelése

A 2019. év szervezeti értékelése kapcsán meg kell jegyezni, hogy az semmilyen lényeges elemében nem tért el a korábbi évek trendjétől (részvétel, ülések előkészítése stb.), ami a működés intézményi feltételeinek stabilitását jelzi. Alapvetően elmondható, hogy **2019. évben a Társulat Elnökségének, illetve tisztségviselőinek munkája összességében a jogszabályi és alapszabályi minimál-követelményeket teljesítette, a működés a tagság kollektív, illetve egyéni érdekeit megfelelően szolgálta.**

A Társulat 2019. évi működése során olyan tény, körülmény, adat, információ nem jutott a Felügyelő Bizottság tudomására, amely az Alapszabály szerinti eljárást megalapozta volna (testületek összehívása, vagy felelősség megállapítása, annak kezdeményezése).

A Társulat 2019. évi tevékenységének értékelése során a Felügyelő Bizottság a korábbi FB vizsgálatának és megállapításainak az Elnökség és tisztségviselői által történő végrehajtását tartotta kiemelt fontosságúnak. Ezt szolgálta, hogy a korábbi vizsgálatok helyett a testületi üléseken való részvétel és a vezető tisztségviselőkkel való konzultáció került előtérbe a Felügyelő Bizottság munkájában (munkafolyamatokba épített ellenőrzés részeként).

A korábbi évek felügyelő bizottsági javaslatok kapcsán az Elnökség jelentős előrelépéseket tett, a testületi munka kedvező tendenciákat mutat, annak ellenére, hogy az Elnökség tagjainak a leterheltsége és munkavállalása nem tekinthető egyensúlyosnak. A következő évben

törekedni kell arra, hogy a munkamegosztás és a munkaterhek alakítása optimalizálja az egyes tagok egyéni feladatellátását.

A Felügyelő Bizottság továbbra is fenntartja a múlt év során kifejtett azon álláspontját, hogy a szervezeti és működési szabályzat megalkotása, illetve az MKBT hosszútávú, stabilitását biztosító gazdasági stratégia elfogadása kulcsfontosságú eleme a működés és gazdálkodás biztonságának, kiszámíthatóságának, átláthatóságának.

A Felügyelő Bizottság ugyancsak **fenntartja a működéssel és adminisztrációval kapcsolatos korábbi álláspontját.** Megállapítja azonban, hogy az elmúlt évben ezen a területen jelentős előrelépések történtek, amelynek következménye az is, hogy a Társulat gazdálkodásának eredményessége javult, és áttekinthetőbbé vált, de e téren még jócskán van teendő.. A Felügyelő Bizottság kéri az Elnökséget, hogy ezeket a kedvező tendenciákat fenntartva folytassa ez irányú tevékenységét, figyelembe véve a Felügyelő Bizottság és kiemelten a gazdálkodási kérdésekkel foglalkozó tagjának észrevételeire, javaslataira.

5. A Társulat jövőben működésével kapcsolatos javaslatok:

5.1. Stratégiai döntést szükséges hozni a Társulat tevékenységével kapcsolatban, amely a szervezetet is befolyásolja. Egyrészt el kell dönteni, hogy egy szakmai, "elit", tudományos szervezetként, vagy egy népszerűsége törekvő, "populista" szervezet kíván lenni, vagy ennek egy olyan keveréke, amely hitelesen képviseli a barlangokat (tudományosan is) kutatók, illetve a barlangjárók érdekeit.

5.2. Világosan meg kell határozni a Társulat domináns főtevékenységét, vagy főtevékenységeit.

5.3. Az előző döntésekhez igazodó szervezeti, intézményi változtatások előkészítése, illetve végrehajtása. Ez egyrészt az Alapszabály, másrészt a testületek munkájának átalakítását is igényelheti (bizottságok, szakosztályok, ad hoc csoportok stb.).

5.4. Az előzőekhez igazodó gazdasági, gazdálkodási rend kialakítása, kiemelten ügyelve a naprakészség, átláthatóság és a tényleges helyzet tükrözésére.

5.5. Kiemelt hangsúlyt kell helyezni az írásbeli döntés előkészítésre, a határozatok pontos megfogalmazására, felelősök, határidők, meghatározására.

5.6. A határozatok végrehajtásának pontos ellenőrzési, számonkérési mechanizmusának kiépítése (folyamatba épített, illetve utóellenőrzés).

A Felügyelő Bizottság ugyanakkor a fentiekől függetlenül is **kezdeményezi az Elnökségnél,** hogy - a korábbiakban jelzett szervezeti és működési szabályzat elfogadása, illetve a gazdálkodási stratégia megalkotása mellett - **vizsgálja felül az Alapszabályt, áttekinthetőségi, illetve a változó jogszabályi környezethez való igazodás jegyében.**

Budapest, 2020. szeptember 4.

Tényi Varga Gusztáv

dr. Csepregi István

Szilvay Péter